DN.KULTUR

Björn Wiman: Bilderna från Kabul visar världens himmel och helvete

Kulturchocken: Agneta Klingspors sexdagbok

Veckan i bilder: Hur såg den ut?

”Allt i världen är inte rosa och vackert”

Den hemliga artisten Skynd gör true crime-musik och sjunger om verkliga mord och masskjutningar.

”Jag skriver om de mörka sakerna eftersom jag annars bara går runt och tänker på dem”

Artisten **Skynd** gör låtar om verkliga mord och skol-skjutningar och länge visste ingen vem som dolde sig bakom hennes smink. Men varför blir folk så upprörda över min musik när Netflix drar in miljoner på true crime? säger hon. *Fredrik Strage* och *Thomas Karlsson* träffade henne på besök i Stockholm.

"De flesta av mina lyssnare är män. Jag vet inte varför. Men jag förstår varför så många kvinnor vill läsa om mord. Den typiska bilden av ett mordoffer är en kvinna. Den bilden stämmer inte, det är troligare att män råkar illa ut, men kvinnor oroar sig mer."

Foto: Thomas Karlsson

•A4

Skynd

Säger sig göra "true crime music". Alla hennes låtar baseras på verkliga mord. "Jag vill att musiken ska låta som fallet", säger hon.

Hon har släppt åtta låtar och lika många videor. Flest visningar (snart fem miljoner) har "Gary Heidnik", ett samarbete med metalbandet Korns sångare Jonathan Davis.

Favoritartister: Pink Floyd, Kate Bush och Enigma.

Favoritskräckfilmer: "Hereditary", "Motorsågsmassakern" och de japanska "The ring"-filmerna. Hon älskar alla säsonger av "American horror story" och drömmer om att regissören Ryan Murphy ska ge henne en biroll.

Hennes kommande singel heter "John Wayne Gacy" och handlar om den amerikanska seriemördaren som jobbade extra som clown på barnkalas.

Hon gav sin första konsert på ett och ett halvt år när hon förra helgen uppträdde på den tjeckiska festivalen Rock for people. I Sverige kan man se henne på Nalen i Stockholm den 5 februari 2022.

En kväll i juli 2014 parkerade Conrad Roy sin pickuptruck utanför en Kmart-butik i Fairhaven, Massachusetts. Han var 18 år och hade mått dåligt så länge han kunde minnas. Varken terapeuter eller antidepressiva mediciner hjälpte. Den enda som verkade förstå hur Conrad kände sig var hans ett år yngre flickvän Michelle Carter som själv hade ätstörningar. Hon blev inte arg när Conrad pratade om att han ville dö. Hon sa att det förmodligen var den bästa lösningen på hans problem.

De senaste veckorna hade Michelle gått från att sympatisera med hans suicidala tankar till att aktivt uppmuntra självmord. ”Om du inte gör det nu kommer du aldrig att göra det”, sms:ade hon. ”Allt du behöver göra är att starta motorn. Sedan kommer du att vara fri och lycklig.” Michelle menade motorn på den bensindrivna vattenpump som Conrad ställt i baksätet. Nu skulle han minsann visa henne. Han vevade upp rutorna på bilen, startade vattenpumpen och lät kolmonoxiden vagga honom till sömns.

Conrad Roys kropp hittades nästa morgon. När polisen läste igenom alla sms som hans flickvän skickat åtalades hon för vållande till annans död och dömdes till 15 månaders fängelse. Dödsfallet skildras i tv-filmen ”Conrad & Michelle”, HBO-dokumentären ”I love you, now die” och den kommande tv-serien ”The girl from Plainville” med Elle Fanning i huvudrollen. Den dödliga sms-korrespondensen citeras också i artisten Skynds låt ”Michelle Carter”: ”Go there, park and sit there in your car. It will take 20 minutes. I love you, now die.”

– Jag blev chockad av det fallet, säger Skynd. Hur kan man säga till en person som man gillar, eller älskar, att han borde ta livet av sig? Vi kommer nog aldrig att få reda på varför hon gjorde som hon gjorde. Jag ville skriva om det för att visa att ord kan döda. Och för att vi behöver prata mer om mental ohälsa. Till en början försökte hon hjälpa honom men sedan ändrade hon sig. Allra värst är att han klev ur bilen, ringde henne och sa att han var rädd. Och hon bara: ”Sätt dig i bilen. Gör det nu.” Efteråt hjälpte hon familjen att arrangera begravningen.

”Michelle Carter” är Skynds åttonde låt från och med debuten ”Elisa Lam” för tre år sedan. Hon säger att hon sysslar med ”true crime music” och döper sina sånger efter förövarna, eller ibland offren. Elisa Lam var en kanadensisk kvinna som försvann under sin semester i Los Angeles 2013. Hon hittades i en vattentank på taket till hotellet där hon bodde. Drunkningsolycka, enligt polisen, men många tvivlade på det eftersom hon inte hade nycklar till taket eller tanken. En egendomlig film från bevakningskameran visade hur Elisa Lam gick in och ut hotellets hiss.

– Det är ett olöst fall, säger Skynd. Min teori är att hon lekte den koreanska hissleken. Då trycker man på knapparna 4, 2, 6, 2, 10, 5 och 1 och åker till de våningarna. Om det kliver in en person på femte våningen får man absolut inte se den i ögonen, för då tar den med ens själ till en annan värld och man kommer aldrig därifrån. Det har hänt många mystiska saker på Cecil Hotel där Elisa Lam hittades. Richard Ramirez planerade några av sina mord där. The night stalker, alltså.

Skynd stirrar på mig genom en svart kontaktlins som ser ut att gråta mörker ner på hennes bleka kind. När hon pratar om hemskheterna i sin musik låter hon som en blandning av ängel, gothbrud och privatspanare. Vem hon egentligen är vill hon inte berätta. Skynds hemliga identitet läckte på nätet för ett par år sedan, men när journalister frågar varifrån hon kommer brukar svaret bli ”en mörk plats”.

Och att avslöja hennes namn skulle kännas lite som att spoila en film. Musikens blodisande effekt beror, i alla fall delvis, på att Skynd är en fantasifigur som sjunger om verkligheten – inte, som brukar vara fallet, en verklig person som sjunger om fantasier. På hennes hemsida finns mappar där lyssnarna kan läsa på om de olika fallen och leka detektiver. Ett par tusen av dem samlas i Facebookgruppen The Skyndicate som ibland hör av sig till henne med frågor.

– Många undrar varför jag sjunger ”I will always love you” i min låt ”Katherine Knight”. Det beror på att kannibaler, enligt den psykologi jag läst, vill att människor som de äter ska vara kvar hos dem för evigt. De drivs av en störd sorts åtrå. Katherine Knight är den första australiska kvinna som dömts till livstids fängelse utan chans att bli benådad. Hon mördade sin pojkvän, flådde och styckade kroppen och lagade en gryta som hon bjöd hans barn på. Det är ovanligt att kvinnor gör så. Kvinnor brukar mörda med gift.

Med stökiga electrobeats, samplade gitarrer, förvrängda röster och kusligt trallvänliga refränger försöker Skynd gestalta människans mörkaste vrår. Hennes producent kallar sig Father. Han säger aldrig något och gömmer sig bakom en svart mask. De träffades på ett strandparty i Australien för fem år sedan och upptäckte att båda var fascinerade av true crime-dokumentärer. Nästa dag gick de till studion och började jobba. Men han är inte hennes första mystiska samarbetspartner.

– När jag var tre år fick jag en låtsaskompis, säger hon. Jag skulle gå och lägga mig en kväll och då satt han där i ett hörn av mitt rum. Han var alldeles blek. Och lika liten som jag. Jag var enda barnet och hade adhd, så i skolan kände jag mig utanför. Min låtsaskompis hjälpte mig när jag mådde dåligt. ”Det där är min nya vän”, sa jag till mamma men hon kunde inte se honom.

Skynd hävdar att det var denna morbida Måll-gan som introducerade henne för allt otäckt. De växte upp tillsammans och när hon var sju år gammal berättade han om Gary Heidnik, en amerikansk seriemördare som kidnappade kvinnor, låste in dem i sin källare och blev en av inspirationskällorna till Buffalo Bill i ”När lammen tystnar”.

– Min låtsaskompis kallade sig Skynd. Det lät som ”skinned” och senare, när jag började skriva om true crime, passade det som alias eftersom jag vill att min musik ska gå under huden på folk. Skynd visade mig att det inte bara finns snälla människor i världen. Att allt inte är rosa och vackert eller ett enda stort Disney World.

Men du har Musse Pigg tatuerad på armen.

– Jag gjorde den på grund av Richard Ramirez. När han fängslades sa han: ”Vi ses på Disneyland.”

Är det hälsosamt att vara besatt av massmördare?

– Det tror jag inte. Men jag är inte besatt. Jag skriver om de här mörka sakerna eftersom jag annars bara går runt och tänker på dem. Vissa tycker att det är smaklöst att göra musik om sådant här men det är tydligen okej att Netflix gör en dokumentär och tjänar en massa pengar. Kanske blir folk upprörda över att mina låtar heter som mördarna. Jag vet inte.

Att Skynd ibland väcker anstöt beror nog, precis som hon säger, på att hon är popstjärna, inte författare eller dokumentärfilmare. Under 1900-talet började publiken förvänta sig att artister ska uttrycka sina åsikter, känslor och personligheter i musiken – inte bara återge historier, som forna tiders vissångare. På så vis uppstod villfarelsen att en artist automatiskt hyllar det den sjunger om. Metalbandet Slayer beskylldes exempelvis för att vara nazister när de beskrev Auschwitz fasor i sin låt ”Angel of death”. Om de gjort en film skulle ingen ha brytt sig.

Idén att våldsam musik leder till våld var dock mer spridd för 20 år sedan. Om Marilyn Manson gjort en låt om skolskjutningen i Columbine, som han felaktigt beskylldes för att ha inspirerat, skulle han ha blivit korsfäst.

Skynd var försiktig när hon närmade sig samma tragedi. Och hon döpte inte ”Columbine” efter mördarna.

– Jag ville inte nämna de som sköt utan fokusera på offren. Det var en svår låt att skriva. Vi jobbade på den i ett och ett halvt år och gjorde 95 olika versioner där vi ändrade nästan allt. Framför allt var jag osäker på om jag kunde ha ”rat-ta-ta-taaa” som refräng. Ett tag tänkte jag byta ut hela texten och i stället sjunga om den första skolskjutningen, som skedde på universitetet i Austin 1966, men till slut sa jag bara ”Fuck it, den här låten ska handla om Columbine”.

Vilka andra låtar har varit svårast att skriva klart?

– De flesta eftersom jag har adhd. Jag vill börja på nya hela tiden, i stället för att jobba klart. Men jag klarade inte alls av att skriva om Anders Behring Breivik. Eller om Albert Fish, trots att han var aktiv för hundra år sedan. När offren är barn blir jag så arg att jag vill sjunga: ”Jag ska döda dig, ditt jävla svin.” Och jag vill inte berätta vad som är rätt eller fel. Jag vill bara visa att sådana här saker händer.

Skulle du kunna skriva om mer omfattande brott. Folkmord, till exempel?

– Jag håller på att läsa om vad som hände i Bosnien på nittiotalet. Inget fall är för brutalt. Men jag behöver en idé för att det ska fungera. Något måste klicka i mitt huvud. Det är därför jag inte har skrivit om Charles Manson. Hans historia är intressant, men jag kommer inte på något nytt att säga om den.

Andra typer av brott då? Skattefusk?

– Jag blir inte så kreativ av att tänka på skattefusk. Det är för många människor som ägnar sig åt sådant. Jag skulle lika gärna kunna skriva om fortkörningar. ”Du körde fem kilometer i timmen för fort! Nu blir det en låt!”

Time Magazine skrev i fjol att 75 procent av alla som lyssnar på true crime-poddar i USA är kvinnor. Gäller det även din publik?

– Nej, de flesta av mina lyssnare är män. Jag vet inte varför. Men jag förstår varför så många kvinnor vill läsa om mord. Den typiska bilden av ett mordoffer är en kvinna. Den bilden stämmer inte, det är mycket troligare att män råkar illa ut, men kvinnor oroar sig mer. Om man går hem på kvällen vänder man sig alltid om. Man är alltid lite rädd. Man tänker att det kanske smyger en seriemördare där ute. Då är det skönt att krypa upp i sängen med en bok och läsa om det hemska samtidigt som man känner sig helt trygg.

Träffar du fortfarande din låtsaskompis ibland?

– Han är här nu. Han står bredvid dig.

Okej, jag borde kanske ha bjudit honom på kaffe.

– Han tycker inte om kaffe. Eller hög musik. Han försvinner ibland när jag spelar live. Annars följer han med mig överallt.

En stund senare vrider Skynd upp volymen i ”Columbine” medan hon poserar på höga klackar för DN:s fotograf Thomas Karlsson. Hon formar fingrarna till en pistol i ”rat-ta-ta-taaa”-refrängen, skakar spastiskt och kastar långa spindellika skuggor på en vit duk. Medan Skynds låtar går att härleda till en uråldrig tradition av mördarballader påminner hennes visuella framtoning om ”Dr Caligari”, ”Nosferatu” eller andra ljusskygga stumfilmer. I en paus växlar hon några ord med sin makeupartist som följt med henne till Sverige. Thomas blir nyfiken på deras charmigt bubbliga språk (schweizertyska).

”Varifrån kommer ni egentligen?” frågar han. Skynd svarar utan att blinka: ”En mörk plats.”

Fredrik Strage
kultur@dn.se

Foto: Thomas Karlsson

”Jag hade en låtsaskompis när jag var liten som kallade sig Skynd. Det lät som 'skinned' och senare, när jag började skriva om true crime, passade det som alias eftersom jag vill att min musik ska gå under huden på folk”, säger Skynd.

Följ DN Kultur i sociala medier

Facebook. Diskutera och följ debatten på www.facebook.com/DNKultur

Spotify. Få spellistor från DN:s recensenter – sök efter Dagens Nyheter.

Twitter. Få senaste nyheterna direkt i ditt flöde – sök efter @DNKultur

Instagram. Följ DN:s prisbelönta fotografer – sök efter @Dagens_Nyheter

Krönika.

Fredrik Strage: Duon Skynd framstår som vår tids version av Marilyn Manson

Skynd är en hemlighetsfull duo som sjunger om ond bråd död. De säger sig göra ”true crime” eftersom alla deras texter är verklighetsbaserade. De mixar rätt bombastiskt metal, trap, goth och electro.

Övervakningskameran i hissen tog de sista bilderna på Elisa Lam. Den 21-åriga kanadensiskan semestrade ensam i Los Angeles och var, enligt personalen på Hotel Cecil, på gott humör. Hon hade köpt presenter till sin familj och planerade att resa vidare till Santa Cruz.

Men den 31 januari 2013, när hon skulle checka ut, var hon försvunnen. Polisen hade inga spår förutom filmen från hissen där Elisa Lam beter sig märkligt. Hon trycker på flera knappar, kliver ut, tittar sig omkring, går in i hissen igen och fortsätter trycka.

20 dagar efter hennes försvinnande började gästerna på Hotel Cecil klaga på att dricksvattnet smakade konstigt. Man öppnade den stora vattentanken på taket och där flöt Elisa Lams kropp. Obduktionen visade att hon inte utsatts för något våld och att hon inte hade några droger i kroppen, förutom antidepressiva läkemedel.

Konspirationsteorier tog genast fart om att Elisa Lam ägnat sig åt den koreanska hissleken, en ritual som påstår att man kan ta sig till en annan dimension om man åker hiss mellan de olika våningarna i ett hus i en viss ordning. Det är viktigt att inte tala med den svartklädda kvinna som kliver in i hissen på femte våningen. Då går det som i Pär Lagerkvists pjäs ”Hissen som gick ner i helvete”.

Vem döljer sig bakom maskerade artisten Skynd? Foto: Warner Music

”4, 2, 6, 2, 10, 5, 1, I told you not to play my game” sjunger Skynd i sin låt ”Elisa Lam” som avslöjar hissknapparnas ockulta ordning. Skynd uttalas ”skinned” och är en hemlighetsfull duo bestående av en liksminkad sångerska med blond hästsvans, som kallar sig Skynd, och en maskerad gitarrist som kallar sig Father. Hon berättar om ond bråd död över en bombastisk mix av metal, trap, goth och electro. De säger sig göra ”true crime music” eftersom alla deras texter är verklighetsbaserade.

Sedan debuten ”Elisa Lam” har Skynd döpt låtar efter djupt tvivelaktiga personer som Richard ”The night stalker” Ramirez (seriemördaren som en gång bodde på hotellet där Elisa Lam försvann), Tyler Hadley (tonåring som slog ihjäl sina föräldrar med hammare och bjöd alla sina vänner på fest), Katherine Knight (som halshögg sin ex-pojkvän och serverade kroppen med potatismos) och Jim Jones (sektledaren som fick 917 av sina lärjungar att ta livet av sig).

”Jag vill komma så nära som möjligt till ondskan som människor är kapabla till”, säger Skynd. ”Jag är besatt av den. I månader har jag försökt ta mig in i huvudet på de mest brutala mördarna.” Tidigare har mest manliga artister fascinerats av liknande hemskheter. Skynd framstår som en tjugotalsversion av Marilyn Manson (vars bandmedlemmar tog sina artistnamn genom att slå ihop en film- eller popstjärna med en seriemördare). Den renässans som han just nu upplever – tack vare rappande fans som Travis Scott och Lil Uzi Vert – har bidragit till intresset för Skynd.

I sin nya låt ”Columbine” skildrar duon skolmassakern som 1999 skylldes på Marilyn Manson (trots att mördarna inte hade lyssnat på honom, de var mer inne på Rammstein). Den svartvita videon är, liksom flera av deras tidigare, filmad ur offrens perspektiv. Skynds vitsminkade ansikte döljs av en munkjacka när hon går genom skolkorridoren och trallar ”ratatata-ta-ta-ta-ta-ta-ta” medan paniken sprider sig.

Precis som när de maskerade Slipknot och Ghost slog igenom pågår vilda spekulationer om vem Skynd kan vara. Vissa fans tror att Karin Dreijer från The Knife har tröttnat på queerteorierna och gått in för skräck. Andra hävdar att det är den schweiziska sångerskan Marina Ortega. Hur som helst har halloween 2020 fått sitt blodisande soundtrack.

Fredrik Strage
kulturdebatt@dn.se

DN.KULTUR

Redaktionen

Kulturchef: Björn Wiman
Bitr kulturchef: Åsa Beckman
Editionschef: Harald Bergius
Idé & Kritik-redaktör: Johan Hilton
Nyhetsredaktör: Torbjörn Ivarsson
Redigerare: Marianne Stenberg, Emma Stenvall och Lars Klefbom

Nyhetstips?
08-738 12 33
Mejl: torbjorn.ivarsson@dn.se
eller hanna.fahl@dn.se

Kontakta kulturredaktionen

Mejl
kultur@dn.se
kulturdebatt@dn.se

Enskilda medarbetare nås säkrast på sina individuella mejladresser: fornamn.efternamn@dn.se

Tel: 08-738 10 00
Post: Kulturredaktionen
Dagens Nyheter
105 15 Stockholm

Krönikeveckan

Måndag: Maria Schottenius/Catia Hultquist
Tisdag: Johan Croneman
Onsdag: Matilda Voss Gustavsson/Jan Eklund
Torsdag: Johan Hilton/Niklas Wahllöf
Filmfredag: Fredrik Strage
Boklördag: Hanna Fahl/Amat Levin
Kultursöndag: Björn Wiman

Dagens omslag:
Bilden på skådespelaren Sigourney Weaver är tagen av Britta Pedersen/dpa-Zentralbild/DPA/Alamy.

Läs mer på dn.se/kultur

Vi köper Guld
Byrålådsguld • Smycken
Tandguld • Silverföremål
Silvermynt
Nybrogatan 34, T-Östermalmstorg
Tel. 08-662 00 63
Öppet: Vard 11-18, Lörd 12.00-15.30
www.guldochsmycken.se